

PATRIMONIUL CULTURAL: CATALIZATOR PENTRU VIITORUL EUROPEI

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Europei, când am marcat a 70-a aniversare a [Declarației Schuman](#), și a lansării procesului de integrare europeană;

Într-un moment în care Europa și întreaga planetă se luptă să depășească o criză fără precedent cauzată de virusul COVID-19 și când trebuie să definim politici robuste pentru a reporni și a reconstrui societățile și economiile;

Amintind că sectorul vast al culturii și al patrimoniului cultural a fost în mod particular și puternic afectat de pandemie, cu implicații culturale, sociale și economice severe pentru profesioniștii și voluntarii patrimoniului;

Impresionați de eforturile excepționale ale actorilor din domeniul culturii și patrimoniului de a menține o stare de spirit pozitivă în rândul oamenilor, oferindu-le acces liber la o ofertă extraordinară de bogată de conținut cultural;

Noi, reprezentanții vastei comunități a patrimoniului cultural activă în Europa ne-am reunit sub egida [Alianței Europene a Patrimoniului](#) pentru a transmite un puternic mesaj de solidaritate, speranță și unitate către liderii și cetățenii Europei. Suntem pregătiți să contribuim la recuperarea socială și economică imediată a Europei, precum și la consolidarea pe termen lung a proiectului European;

Inspirați de viziunea și cutezanța lui Robert Schuman și a contemporanilor săi, de acum 70 de ani, credem cu tărie că trebuie să vedem criza actuală ca pe o șansă de a pune cultura și patrimoniul cultural acolo unde le este locul: în centrul renașterii Europei;

Așa cum [Anul european al patrimoniului cultural 2018](#) a dovedit-o, există numeroase moduri prin care patrimoniul cultural poate servi ca un catalizator pentru schimbări pozitive.

În acest Manifest, subliniem 7 astfel de direcții principale și interconectate:

¹ Acest MANIFEST DE ZIUA EUROPEI este lansat de către membrii Alianței Europene a Patrimoniului, o platformă informală care reunește 50 de rețele europene și internaționale active în domeniul larg al patrimoniului. Membrii Alianței Europene a Patrimoniului reprezintă preocupările unui grup foarte amplu, compus din zeci de milioane de cetățeni ai Europei. De la lansarea sa, în iunie 2011, coordonarea Alianței este asigurată de Europa Nostra.

1) VINDECÂND EUROPA

În vremuri de urgență sanitară, patrimoniul cultural joacă - și va continua să joace - un rol esențial pentru bunăstarea fizică și mentală a fiecărui individ și a societăților noastre în ansamblu. Așa cum a fost dovedit de numeroase studii și este recunoscut tot mai frecvent de către decidenții publici, bunăstarea este un concept holistic ce cuprinde nevoile emoționale, sociale, culturale, spirituale și economice care le permit indivizilor să își împlinească întregul potențial și să se implice în societate la capacitatea lor maximă. Prin urmare, investiția în patrimoniul cultural reprezintă o investiție în sănătatea publică, bunăstare și creșterea calității vieții.

2) FIIND EUROPA

Într-un moment în care întreaga umanitate este confruntată cu o transformare profundă a modului de viață, patrimoniul și valorile noastre culturale comune constituie o ancoră și o busolă foarte necesare. Acestea pot, într-adevăr, imprima un simț al direcției și oferi inspirație pentru a face alegerile corecte în continuare. Patrimoniul cultural asigură conexiunea dintre rădăcinile, identitățile și tradițiile noastre, precum și imaginea de ansamblu – europeană și globală. Participarea și implicarea în relație cu patrimoniul cultural ne dau posibilitate de a ne bucura de diversitatea noastră și de a o folosi ca o sursă de împlinire și creativitate. Modul în care cetățenii europeni simt și înțeleg patrimoniul lor comun și modul în care acest proces de interpretare a patrimoniului este înlesnit și gestionat sunt hotărâtoare pentru viitorul Europei. De aceea creșterea investițiilor în cultură, educație, știință și inovație trebuie să stea la baza promovării modului nostru de viață european - în întreaga sa diversitate. De aceea, o „Uniune Europeană a Valorilor Împărtășite” trebuie să fie la fel de importantă ca uniunea economică, monetară sau politică a Europei.

3) TRANSFORMÂND EUROPA PRIN DIGITALIZARE

Epidemia de COVID-19 a evidențiat importanța accesului digital la patrimoniul cultural. Într-o perioadă în care oamenii caută să rămână apropiați unii de alții, păstrând totodată distanța fizică, organizațiile dedicate patrimoniului cultural din întreaga Europă au reacționat pe măsura provocării. Europa joacă deja un rol principal în digitalizarea patrimoniului cultural și are potențialul de a avansa, prin noi tehnologii, precum inteligența artificială și machine-learning, ce au la bază principii umaniste și etice. Este necesar acum să ne implicăm împreună pentru a accelera și îmbunătăți această transformare digitală. Trebuie, în același timp, să reducem clivajul dintre instituțiile care sunt echipate digital și acelea care nu sunt. Trebuie să democratizăm accesul la patrimoniul nostru, să sprijinim diversitatea, incluziunea, creativitate și implicarea critică în educație și difuzarea cunoștințelor. Trebuie să încurajăm experimentarea și colaborările care cresc capacitatea noastră pentru inovare. Și este nevoie să încurajăm utilizarea tehnologiei și deprinderilor digitale pentru a întări rolul de portavoce al instituțiilor noastre culturale în promovarea narațiunilor Europei.

4) CONTRIBUIND LA EUROPA VERDE

În pregătirea de către Uniunea Europeană a unui pas istoric, „Pactul Ecologic European”, trebuie să ne asigurăm că dimensiunea culturală a transformării verzi a societății și economiei noastre este însușită pe deplin. Patrimoniul nostru cultural, incluzând peisajele culturale, este amenințat grav de schimbările climatice. Dar lumea culturii și patrimoniului, cu bogăția sa de cunoaștere și aptitudini tradiționale, poate fi și de folos în dezvoltarea practicilor de compensare și adaptare, care pot contribui la atingerea obiectivelor ambițioase ale Pactului Ecologic European (European Green Deal). Susținem cu tărie apelurile pentru o „recuperare verde” a Europei după pandemie și suntem convinși de potențialul imens al patrimoniului cultural de a contribui la împlinirea acesteia.

5) REGENERÂND EUROPA

Deja cunoscutul studiu [Patrimoniul cultural contează pentru Europa](#) prezintă dovezi solide privind beneficiile clare pe care investițiile în patrimoniu le aduc în regenerarea orașelor și regiunilor, atât la nivel individual, cât și pentru comunitate. În perspectiva unor dramatice pierderi de locuri de muncă, îndemnăm liderii UE să investească în regenerarea prin patrimoniu a zonelor urbane și rurale, activând și amplificând astfel recuperarea socială și economică a Europei. În acest fel, Europa își va păstra multe din locurile de muncă și practicile corespunzătoare existente și, mai mult, va crea noi locuri de muncă profitabile, de la meșteșuguri specializate, la utilizarea sofisticată a tehnologiilor digitale și a altor noi tehnologii. Un astfel de „Nou Pact pentru Patrimoniul Cultural” va genera, la rândul său, inovație socială și economică și va contribui la o schimbare majoră în bine a mediului nostru de viață.

Potențialul uriaș al regenerării pornind de la patrimoniu în orașele și satele istorice și în spațiul rural din întreaga Europă poate să devină elementul care schimbă jocul crescând șansele unei Europei mai verzi și mai durabile.

6) OFERIND EXPERIENȚA EUROPEI

În fața impactului catastrofal al pandemiei asupra industriei turismului, ca urmare a limitării călătoriilor și mobilității, care amenință 13 milioane de locuri de muncă în Europa, susținem apelul pentru un „plan de salvare a turismului în UE”. Acest plan va trebui să includă măsuri speciale pentru recuperarea turismului cultural, unul dintre cele mai mari segmente ale turismului, cu cea mai rapidă creștere pe plan mondial, reprezentând 40% din întreg turismul european. Turismul are nevoie de patrimoniul cultural și patrimoniul cultural are nevoie de turism. Dar ne revenim din această criză folosind-o ca pe o oportunitate pentru a promova forme de turism mai inovatoare și mai sustenabile. Astfel, vom genera beneficii pe termen lung pentru proprietarii privați și publici ai siturilor de patrimoniu și pentru comunitățile care le înconjoară, generând experiențe de calitate și o apreciere mai mare din partea vizitatorilor.

7) ÎMBRĂȚIȘÂND LUMEA ÎNTREAGĂ

În cele din urmă, după cum a arătat criza actuală, evidenta inter-conectare și fragilitatea umană sunt un prilej unic pentru ca Europa să-și demonstreze și să-și dezvolte rolul pozitiv și constructiv pe care îl are în lume. Cultura și patrimoniul cultural sunt factori cheie în accentuarea unor valori precum respectul, înțelegerea și încrederea, ca premise pentru solidaritate și cooperare globală. Europa va trebui, așadar, să-și valorifice bogatele resurse culturale pentru promovarea cu succes a acestui proces.

În lumina celor de mai sus, trebuie să mobilizăm urgent și colaborativ puterea transformatoare a culturii și patrimoniului cultural, pentru a da sens și a oferi inspirație procesului de recuperare pe fundamente ecologice și inclusive a Europei în urma pandemiei. ÎMPREUNĂ, putem activa potențialul deplin al patrimoniului cultural, în folosul unui viitor mai bun pentru Europa Noastră.

**Acest Manifest a fost făcut public la data de 9 mai 2020 de către
membrii Alianței Europene a Patrimoniului
(European Heritage Alliance):**

1. **ACCR** (Association des Centres Culturels de Rencontres)
2. **ACE** (Architects' Council of Europe)
3. **AEERPA** (European Association of Architectural Heritage Restoration Companies)
4. **Blue Shield**
5. **CIVILSCAPE** (European Landscape Convention)
6. **EAA** (European Association of Archaeologists)
7. **E.C.C.O.** (European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations)
8. **ECF** (European Cultural Foundation)
9. **ECOVAST** (European Council for the Village and Small Town)
10. **ECTN** (European Cultural Tourism Network)
11. **ECTP-CEU** (European Council of Spatial Planners)
12. **EFAITH** (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage)
13. **EFFORTS** (European Federation of Fortified Sites)
14. **FHHA** (European Historic Houses Association)
15. **FHTTA** (European Historic Thermal Towns Association)
16. **ELO** (European Landowners' Organisation)
17. **EMA** (European Museum Academy)
18. **EMF** (European Museum Forum)
19. **EMH** (European Maritime Heritage)
20. **ENCATC** (European Network of Cultural Administration Training Centres)
21. **ENCoRE** (European Network for Conservation-Restoration Education)
22. **ERIH** (European Route of Industrial Heritage)
23. **ETC** (European Travel Commission)
24. **EUROCLIO** (European Association of History Educators)
25. **EUROCITIES** (The Network of Major European Cities)
26. **EUROPA NOSTRA** (The Voice of Cultural Heritage in Europe)
27. **Europeana**
28. **EWT** (European Walled Towns)
29. **FEDECRAIL** (European Federation of Museum and Tourist Railways)
30. **FEMP** (European Federation for Architectural Heritage Skills)
31. **FRH** (Future for Religious Heritage – European Network for historic places of worship)
32. **Heritage Europe-EAHTR** (European Association of Historic Towns and Regions)
33. **ICOM** (International Council of Museums)
34. **ICOMOS** (International Council on Monuments and Sites)
35. **IFLA Europe** (International Federation of Landscape Architects)
36. **Interpret Europe** (European Association for Heritage Interpretation)
37. **INTO** (International National Trusts Organisation)
38. **ISOCARP** (International Society of City and Regional Planners)
39. **Mad'in Europe**
40. **Michael Culture Association** (MCA)
41. **NECSTouR** (Network of European Regions for a Sustainable and Competitive Tourism)
42. **NEMO** (Network of European Museum Organisations)
43. **OWHC** (Organisation of World Heritage Cities)
44. **Perspectiv** (Association of Historic Theatres in Europe)

45. **RANN** (Réseau Art Nouveau Network)
46. **SEE Heritage Network** (South East European Heritage Network)
47. **TICCIH Europe** (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage)
48. **Trans Europe Halles** (TEH)
49. **UIA workgroup Heritage Region 1** (International Union of Architects)

ANEXĂ:

Bibliografie, date cantitative & calitative, documente normative cheie:

1) VINDECÂND EUROPA

Studii, publicații, articole

- **Cultural Heritage Counts For Europe Report** (2015) by Europa Nostra, ENCATC, Heritage Europe, the Heritage Alliance, the International Cultural Centre and the Raymond Lemaire International Centre for Conservation at the University of Leuven.
<https://www.europanostra.org/our-work/policy/cultural-heritage-counts-europe/>
- **Heritage and Wellbeing: What Constitutes a Good Life?** International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM)
<https://www.iccrom.org/projects/heritage-and-wellbeing-what-constitutes-good-life>
- **Wellbeing and the Historic Environment** (2018) by Historic England
<https://historicengland.org.uk/images-books/publications/wellbeing-and-the-historic-environment/wellbeing-and-historic-environment/>
- **Study of 'Heritage Houses for Europe'** (2019) by European Historic Houses
<https://www.europeanlandowners.org/heritage-houses-for-europe/wp-content/uploads/2019/09/Final-Study-Heritage-Houses-FINAL-1809-online.pdf>

Documente de politici publice

- **Council conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022** (2018)
<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13948-2018-INIT/en/pdf>

2) FIIND EUROPA

Studii, publicații, articole

- **Engaging citizens with Europe's cultural heritage: How to make best use of the interpretive approach** (2017) by Interpret Europe
http://www.interpret-europe.net/fileadmin/Documents/publications/ie_engaging_citizens_with_europes_cultural_heritage_co.pdf

Documente de politici publice

- **Commission Communication 'Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe** (2014)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52014DC0477>
- **Strengthening European identity through education and culture. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions** (2017)
https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-strengthening-european-identity-education-culture_en.pdf
- **European Framework for Action on Cultural Heritage** (2018) by the European Commission
https://ec.europa.eu/culture/library/commission-swd-european-framework-action-cultural-heritage_en
- **Berlin Call to Action: Cultural Heritage for the Future of Europe** (2018) by Europa Nostra
<https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>
- **Europe Fast Forward Heritage** (2018) by Culture Action Europe
<https://cultureactioneurope.org/advocacy/fast-forward-heritage/>

- <https://cultureactioneurope.org/advocacy/fast-forward-heritage/>
- **A NEW STRATEGIC AGENDA 2019 – 2024** (2019) by the European Council_ <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>
- **PARIS MANIFESTO 'Let us relaunch the European project through culture and cultural heritage!** (2019) by Europa Nostra_ https://www.euopanostra.org/wp-content/uploads/2020/03/2019-EN_Paris-Manifesto.pdf

3) TRANSFORMÂND DIGITAL EUROPA

Studii, publicații, articole

- **Europeana Strategy 2020-2025** (2020) <https://pro.europeana.eu/page/strategy-2020-2025-summary>
- **Commission report on the evaluation of Europeana and the way forward** (2018) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1536235661093&uri=COM:2018:612:FIN>
- **Evaluation of Europeana and orientations for its future development**, (2016) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/58538a59-b4aa-11e8-99ee-01aa75ed71a1/language-en>
- **My ambition for Europe: protecting it, transforming it and taking it forward** (2019) <https://www.linkedin.com/pulse/my-ambition-europe-protecting-transforming-taking-forward-breton/>
- **Museums in the mirror world - preparing for the next stage of our digital transformation** (2019) <https://medium.com/@Europeana/museums-in-the-mirror-world-preparing-for-the-next-stage-of-our-digital-transformation-bb4754b8ee00>
- **Ten perspectives on the future of digital culture** (2019) <https://pro.europeana.eu/page/10perspectives>

Documente de politici publice

- **Commission Recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation** (2011)_ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32011H0711>
- **Declaration of cooperation on advancing digitisation of cultural heritage** (2019) <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>

4) CONTRIBUIND LA EUROPA VERDE

Studii, publicații, articole

- **Safeguarding Cultural Heritage from Natural and Man-Made Disasters A comparative analysis of risk management in the EU'** (2018) by the European Commission <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en>
- **The Future of Our Pasts: Engaging Cultural Heritage in Climate Action** (2019) by ICOMOS <https://indd.adobe.com/view/a9a551e3-3b23-4127-99fd-a7a80d91a29e>

Documente de politici publice

- **Council conclusions of 21 May 2014 on cultural heritage as a strategic resource for a sustainable Europe** <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52014XG0614%2808%29>
- **United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development**

<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

- **Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on The European Green Deal** (2019)

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF

5) REGENERÂND EUROPA

Studii, publicații, articole

- **Getting Cultural Heritage to work for Europe** (2015) by the European Commission
<https://op.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/b01a0d0a-2a4f-4de0-88f7-85bf2dc6e004>
- **White paper and recommendations to the EU Urban Agenda Partnership on culture and cultural heritage** (2019) by drafted by ICLEI and EUROCITIES with contributions from EU-funded projects ARCHES, CLIC, EUCANET, Forget Heritage, I-Media-Cities, Open Heritage, REACH, ROCK, RURITAGE
<https://rockproject.eu/documents-list#386>

Documente de politici publice

- **Declaration on the adaptive reuse of built heritage** (2018)
https://www.ace-cae.eu/fileadmin/New Upload/ 15 EU Project/Creative Europe/Conference_Built_Heritage/LEEWARDEN STATEMENT FINAL EN-NEW.pdf
- **Opinion of the European Economic and Social Committee on the contribution of Europe's rural areas to the 2018 Year of Cultural Heritage ensuring sustainability and urban/rural cohesion** (2018)
<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/contribution-europes-rural-areas-2018-year-cultural-heritage-ensuring-sustainability-and-urbanrural-cohesion-own>
- **Urban Agenda for the EU**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/agenda/

6) OFERIND EXPERIENȚA EUROPEI

Studii, publicații, articole

- **Sustainable cultural tourism Study. Report of the OMC (Open Method of Coordination) Working Group of Member States' Experts** (2019)
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/164ea9c5-2255-11ea-af81-01aa75ed71a1/>
- **Horizon 2020 - the new strategy of promoting Europe as a tourist destination in long-haul markets** by the European Travel Commission
<https://etc-corporate.org/our-campaigns/horizon-2022/>.

Documente de politici publice

- **Joint Statement 'European tourism sector demands urgent supportive measures to reduce devastating impact of COVID-19'** (March 2020)
<https://tourismmanifesto.eu/european-tourism-sector-demands-urgent-supportive-measures-to-reduce-devastating-impact-of-covid-19/>

- **Barcelona Declaration "Better Places to Live, Better Places to Visit"** (2018) <https://necstour.eu/better-places-to-live-better-places-to-visit>

7) ÎMBRĂȚIȘÂND LUMEA ÎNTREAGĂ

Studii, publicații, articole

- **Preparatory action 'Culture in EU External Relations' Engaging the World: Towards Global Cultural Citizenship** (2014) https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/publications/global-cultural-citizenship_en.pdf
- **Research for CULT Committee – European Cultural Institutes Abroad** (2016) by the European Parliament https://www.cultureinexternalrelations.eu/cier-ocuments_data/uploads/2016/11/Mapping8.pdf

Documente de politici publice

- **Joint Communication to the European Parliament and the Council Towards an EU Strategy For International Cultural Relations** (2016) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=JOIN%3A2016%3A29%3AFIN>